4de. JAARGANG. CURACAO DEN 24n SEPTEMBER 1887. N° 195

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, *Curaçao*, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba*, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire*. — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teissedre, 39 Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annucio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

DE BRIEF VAN Z. H. DEN PAUS AAN KARDINAAL RAMPOLLA.

II. (*Slot*).

Uit dit alles is gemakkelijk te begrijpen, hoezeer de plicht om het wereldlijk gezag en zijne wettigheid te verdedigen en te handhaven op de Roomsche Pausen rust, en hoe heilig voor hen die plicht is, welke nog meer wordt geheiligd door de kracht van den eed. Het zou dwaasheid zijn, te beweren, dat zij zelven er in zouden toestemmen met de wereldlijke souvereiniteit datgene op te offeren, wat hun het dierbaarst en het kostbaarst is: Wij willen spreken van hunne vrijheid zelve in het bestuur der Kerk, voor welke hunne voorgangers bij alle gelegenheid zoo glorierijk hebben gestreden.

Wij voorzeker zullen met Gods hulp niet in Onzen plicht falen, en zonder den terugkeer tot eene werkelijke, wezenlijke souvereiniteit, zoodanig als Onze onafhankelijkheid en de waardigheid van den Apostolischen Stoel vereischen, zien Wij geen anderen toegang geopend tot overeenkomsten en den vrede. De geheele Katholiciteit zelve, ten zeerste de vrijheid van haar Opperhoofd willende, zal nooit tot rust worden gebracht, voordat recht worde gedaan aan hare billijkste eischen.

Wij weten, dat staatslieden, door de klaarblijkelijkheid der zaken tot de erkenning gedreven, dat de tegenwoordige toestand niet zoodanig is, dat zij het Romeinsch Pontificaat past, andere plannen en expediënten overwegen om dien te verbeteren. Maar dat zijn ijdele en nuttelooze pogingen, en dat zullen alle zijn, die, van gelijken aard, onder bedriegelijken schijn inderdaad den Paus in een staat van ware en werkelijk afhankelijkheid laten. Het kwaad ligt in de natuur zelve van de zaken, zooals zij thans gevestigd zijn, en geene verzachting of uitwendige schijn, waarvan men zich zou kunnen bedienen, zal ooit in staat zijn het weg te nemen. Daarentegen is het natuurlijk, gevallen te voorzien, waarin de toestand des Pausen zelfs erger zou worden, hetzij door het overwicht van omverwerpende elementen en van mannen, die hunne plannen tegen den persoon en het gezag van den Plaatsbekleeder van Christus niet verbergen; hetzij door oorlogen en veelvuldige verwikkelingen, die te zijnen nadeele daaruit kunnen geboren worden.— Tot dusverre is het eenige middel, waarvan de Voorzienigheid zich bediende om, zooals het behoorde, de vrijheid der Pausen te verdedigen, hun tijdelijk gezag geweest; en wanneer dit middel ontbrak, zijn de Pausen altijd of vervolgd, of gevangen, of verbannen, of voorzeker aan de macht van een ander onderworpen geweest en bij gevolg in een toestand, dat zij zich bij iedere gebeurtenis, op den eenen of anderen dier wegen zagen geworpen. Dit wordt bewezen door de geschiedenis der gansche Kerk.

Men hoopt evenwel op den tijd, en men geeft zich daaraan over, alsof de tegenwoordige toestand aannemelijk kon worden, door van langeren duur te zijn. Maar de zaak hunner vrijheid is voor de Pausen en voor de geheele Katholiciteit een belang van den eersten rang, een levensbelang; en bij gevolg kan men er zeker van zijn, dat zij de vrijheid altijd zullen gewaarborgd willen zien, en wel op de zekerste wijze. Zij, die haar anders opvatten, kennen niet of veinzen niet te kennen de natuur der Kerk, den aard en de kracht harer godsdienstige, zedelijke en maatschappelijke macht, welke nooit zal kunnen worden gebroken, noch door de beleedigingen van den tijd, noch door de overmacht der menschen. Wanneer deze lieden zich daarvan rekenschap gaven, en indien zij werkelijk politieken zin bezaten, zouden zij niet louter aan het tegenwoordige denken, noch vertrouwen stellen in bedriegelijke verwachtingen voor de toekomst, maar zij zouden, door zelve den Roomschen Paus te geven, wat hij met goed recht opeischt, een einde maken aan een toestand vol onzekerheden en gevaren, door op deze wijze de groote belangen en het lot zelve van Italië te verzekeren.

Er is geene hoop, dat Ons woord zal worden begrepen door die mannen, welke groot geworden zijn in den haat tegen de Kerk en het Pausschap; om de waarheid te zeggen: evenzeer als zij den godsdienst verfoeien, evenzeer verliezen zij het werkelijk welzijn van hun geboorteland uit het oog. Maar diegenen, welke, niet van oude vooroordeelen doordrongen, noch door een ongodsdienstigen geest bezield, naar billijkheid waardeeren hetgeen de geschiedenis en de traditiën van Italië leeren, en de liefde voor de Kerk niet van de liefde voor het vaderland scheiden, zien met Ons in, dat juist in de eenheid met het Pausschap voor Italië het vruchtbaarste beginsel is gelegen van zijne welvaart en grootheid.

De tegenwoordige staat van zaken is daarvan de bevestiging. Het is reeds buiten twijfel, en de Italiaansche politici zelve bekennen het, dat de tweedracht met den H. Stoel niet nuttig is, maar aan Italië schaadt, door het niet weinig en niet onbeduidende binnen- en buitenlandsche moeielijkheden te baren. Inwendig de walging der Katholieken, die zien, dat op de eischen van den Stedehouder van Christus niet in het minst wordt acht geslagen en zij zelfs verracht worden — storing des vredes van het geweten — toeneming der ongodsdienstigheid en zedeloosheid, allen elementen die ten hoogste nadeelig zijn voor het openbaar welzijn. In het buitenland de ontevredenheid der Katholieken, die de eerste levensbelangen der Christenheid tegelijk met de vrijheid des Pausen in de waagschaal zien gesteld; moeielijkheden en gevaren, die zelfs in politiek opzicht voor Italië kunnen voortvloeien en waarvoor ons vaderland, dat wenschen Wij met geheel Onze ziel, moge bewaard blijven. Men doe het conflict ophouden door hem, die het kan en het moet, door den Paus de hem passende positie terug te geven, en al deze moeielijkheden zullen op den slag ophouden. Wat meer is, Italië zou hierbij grootelijks voordeel behalen in alles wat den waren roem en het geluk van een volk uitmaakt of wat den naam van beschaving verdient, want evenals Italië door de Voorzienigheid het lot was beschoren het aan het Pausdom nauwst verbonden volk te zijn, zoo is het ook bestemd, indien het dit niet bestrijdt of er zich niet tegen verzet, in nog overvloedige mate zijnen weldadigen invloed te ervaren.

Men werpt tegen, dat men, om de Pauselijke souvereiniteit weder te vestigen aan groote, reeds behaalde voordeelen zou moeten verzaken, niet de minste rekening moeten houden met den tegenwoordigen vooruitgang en weer teruggaan tot de middeleeuwen. Maar dat zijn geen geldige redenen.

Tegen welk waar en wezenlijk goed zou zich inderdaad de Pauselijke souvereiniteit verzetten? Het valt niet te betwijfelen, dat de steden en landstreken, welke reeds aan de burgelijke macht der Pausen onderworpen waren, juist hierdoor meer dan eens zijn bewaard van de onderwerping aan de vreemde heerschappij, en altijd de zuivere Italiaansche zeden en karakter hebben bewaard. Heden ten dage nog, zou het niet anders kunnen wezen: want, behoort de Paus door zijne hooge, universeele en voortdurende zending aan alle natiën, hij is eene speciaal Italiaansche glorie ter oorzake van den Zetel dien de Voorzienigheid hem heeft aangewezen. Wij vragen, zonder in beschouwingen te treden, die de inwendige waarde der zaak betreffen, en Ons alleen voor een oogenblik op het terrein der tegenstanders zelve plaatsende, of, wanneer de eenheid van den Staat aldus ontbrak, die voorwaarde van eenheid voor de natiën een zoo volstrekt geluk is, dat zonder haar voor de natiën geen voorspoed, noch grootheid is, of zoo verheven, dat het vóór elk ander moet gaan. Het bestaan van zeer bloeiende, machtige en roemrijke natiën, die dezen vorm van eenheid, welken men wenscht, niet hebben gehad, antwoordt voor ons; en dit antwoord vindt men ook in de natuurlijke rede, welke erkent, dat in een conflict de rechtvaardigheid, de allereerste grondslag van het geluk

---

FEUILLETON.

DE RELIGIEUZE ORDEN IN DE MAATSCHAPPIJ.

(*Vervolg.*)

Het is altijd eene geliefkoosde bezigheid geweest van de vijanden der kloosterorden, bij hare leden ongekende rijkdommen te veronderstellen en de verregaande weelde te gissen, die daaruit noodzakelijk moest volgen. Romanschrijvers drongen op de vleugelen der verbeelding de gothische eetzalen binnen en zetten zich in den geest aan de zware eikenhouten tafels, die niettemin doorbogen onder het gewicht der schotels en wijnkannen; zij waren zieners van de drinkgelagen, die er elkaar verdrongen, van de feestpartijen die natuurlijk alle perken te buiten gingen, tot laat in den nacht voortduurden en niet zelden eindigden met een „geanimeerd bal". Zoo loog men, niet dat het barstte, maar wat erger is, dat men het zelfs geloofde; daarom trachtte men later zich door ervaring van het bestaan dier enorme schatten te overtuigen en sloeg begeerig de handen aan de kloostergoederen om ze te rooven. Was men nu al teleurgesteld omtrent het bestaan dər fabuleuze rijkdommen, men kon zich toch verheugen in het wederrechtelijk bezit dier goederen, die iedere Orde volgens haar doel en inrichting noodig had. Er zou een lijvig boekdeel kunnen gevuld worden met de zotternijen, die begaan zijn om de verborgen schatten der kloosterorden machtig te worden. De geschiedenis van de Jesuieten vooral weet er van mede te spreken. In hunne missies van Amerika hadden zij goudmijnen, waaruit de Jesuiet-koning de muntspecie opdolf voor zijn rijk. Magazijnen, gevuld met kostbaarheden, waren in hun bezit en dat alles in 't verborgen, want de lieden golden voor geslepener dan de hebzuchtigste schraper. Bij de uitdrijving der missionarissen uit de gewesten, waren de Spanjaards verblind genoeg om die vermeende rijkdommen te gaan opsporen. Kort na de opheffing der Orde in 1772, werden van de goederen overal zorgvuldig inventarissen opgemaakt en menig dweper droomde nog van ongekende schatten en listig achtergehouden geldkoffers. — Wat heeft men niet geparlementeerd over de „goederen in de doode hand" als niet vereenigbaar met de nieuwere staathuishoudkunde. Die goederen te brandmerken als een bewijs van clericale domperij en hare bezitters prijs te geven aan de huichelende verontwaardiging van alle verlichte lieden, was een kunstgreep, die een gewaanden rechtstitel schenken moest aan de alles naar zich toehalende utiliteitsmannen. Men verzuimde inmiddels den blik te vestigen op hetgeen zich ongezocht aanbood, namelijk, dat de doode hand leven en zegen verspreidde over de maatschappij.

Indien er ooit bezitters zijn geweest, zegt Weiss in zijn Apologie, door wie niet slechts in woorden, maar in werkelijkheid het sociale karakter van den eigendom is gehuldigd, zijn het de kloosterlingen. De hevigste bestrijders hebben hun nooit verweten, dat er geen armen aan de kloosterpoort kwamen, of dat zij, die er zich aanmeldden, ongespijsd en hulpeloos werden heengezonden. De bezittingen der Orden waren het bolwerk der goedgeregelde maatschappij. Rassinger verhaalt, dat er dikwijls te Clairveaux 10.000 en te Weisterbach 1500 behoeftigen in één dag onderstand vonden. — Ook heden is die weldoende geest nog niet uit de kloosters geweken; dit blijkt overal, waar men zijne heilaanbrengende werking niet heeft onmogelijk gemaakt. Het Benedictijnerklooster van Kremsmunster (1) spijzigde in

(1) Deze abdij dagteekent uit de 8ste eeuw; zij is de rijkste in de Oostenrijksche monarchie. Zij heeft een bibliotheek met 80.000 boekdeelen, eene ste-

en de duurzaamheid der Staten, moet voorgaan, en dat wel bijzonderlijk, wanneer zij, zooals hier het geval, is verbonden is met het hoogste belang van den godsdienst en de gansche Kerk. Hier valt niet te aarzelen; indien het van de zijde der Voorzienigheid een uitwerksel is geweest van bijzondere voorkeur jegens Italië, dat Zij in diens boezem de grootste instelling heeft geplaatst van het Pausschap, waarmede iedere natie zich grootelijks zou vereerd gevoelen, is het billijk en noodwendig, dat de Italianen niet tegen moeielijkheden opzien, om het in een toestand te plaatsen, die het past. Te meer daar, zonder feitelijk nog andere nuttige en geschikte toestanden uit te sluiten, zonder nog te spreken van andere kostbare goederen, Italië, wanneer het in vrede met het Pausschap leefde, de godsdienstige eenheid machtig versterkt zou zien, die de grondslag van alle andere eenheid en de bron van onschatbare voordeelen, zelfs van maatschappelijke is.

De vijanden van de Pauselijke souvereiniteit doen ook een beroep op de beschaving en den vooruitgang. Maar om elkander van het beginsel uit goed te verstaan, alleen dat, wat tot verstandelijke en zedelijke volmaking geleidt, of ten minste zich daartegen niet verzet, kan voor den mensch den waren vooruitgang vormen. Er is geen rijker bron van deze soort beschaving dan de Kerk, die de zending heeft den mensch immer tot de waarheid en oprechtheid van levenswandel te brengen. Buiten deze sfeer is alle soort van vooruitgang in waarheid slechts achteruitgang en kan slechts den mensch verlagen en tot de barbaarschheid terugstooten: en noch de Kerk, noch de Opperpriesters, hetzij als Pausen, hetzij als wereldlijke vorsten, zouden daaraan, tot het geluk des menschdoms, ooit schuldig kunnen zijn. Maar al het nieuws wat de wetenschappen, de kunsten en menschelijke nijverheid hebben gevonden ten nutte en ten behoeve des levens; alles wat den eerlijken handel en den voorspoed der publieke en bijzondere fortuinen begunstigt; alles wat geene losbandigheid is, maar ware en den mensch waardige vrijheid, dat alles wordt gezegend door de Kerk en kan een zeer groot aandeel hebben in de burgerlijke opperheerschappij der Pausen. En deze, wanneer zij er opnieuw in het bezit van zouden zijn, zouden niet nalaten ze met alle volmaking te verrijken, waartoe zij in staat zijn; recht doende aan de eischen der tijden en aan de nieuwe behoeften der maatschappij. Dezelfde vaderlijke bezorgdheid, waarmede zij altijd voor hunne onderdanen zijn bezield geweest, zou hun thans nog aanraden de openbare lasten zacht te maken; met de grootste edelmoedigheid de liefdewerken en de weldadige instellingen te begunstigen; eene bijzondere zorg te dragen voor de nooddruftige en werkende klassen, door haar lot te verbeteren, in een woord, door van hun burgerlijk oppergezag ook in het tegenwoordige eene der meest geschikte instellingen te maken om den voorspoed der onderdanen te bewerken.

Het zou nutteloos zijn tegen dit gezag de beschuldiging in te brengen van in de middeleeuwen te zijn geboren.—Want het zou de nuttige vormen en verbeteringen hebben, door de nieuwere tijden geëischt: en wanneer het in den grond ware, hetgeen het in de tijden der middeleeuwen is geweest, te weten eene souvereiniteit, geneigd om de vrijheid en de onafhankelijkheid der Roomsche Pausen in de uitoefening van hun hoogste gezag te waarborgen, wat zou daartegen zijn?

Het zeer belangrijk doel, waartoe het dient, de veelvuldige voordeelen, die daaruit voor de rust der Katholieke wereld en der Staten voortvloeien, de zachte wijze, waarop het wordt uitgeoefend, de machtige spoorslag, dien het altijd gegeven heeft aan alle soorten van wetenschappelijke en burgerlijke ontwikkeling, zijn elementen, die bewonderenswaardig aan alle tijden passen, zij mogen beschaafd en rustig, hetzij barbaarsch en vol beroering zijn. Het zou krankzinnigheid zijn het te willen opheffen alleen omdat het in de middeleeuwen bloeide.— Overigens indien deze eeuwen, evenals alle tijdperken, ondeugende en lakenswaardige gewoonten hebben gehad, hebben zij echter tevens zulke bijzondere voordeelen opgeleverd, dat het eene wezenlijke onrechtvaardigheid zou zijn, die te miskennen. En Italië, dat juist in den loop dier eeuwen, in de wetenschappen, de letteren, de kunsten, de militaire en zeevaartkundige ondernemingen, in den handel, in de gemeentelijke organisatiën zulk eene grootheid en roem heeft verworven, dat zij nooit vernietigd of verduisterd kunnen worden, moest meer dan ieder ander die eeuwen weten te waardeeren.

Wij wenschen, mijnheer de Kardinaal, dat deze denkbeelden, voortvloeiende uit zoo hooge beschouwingen en die met alle wettige belangen rekening houden, steeds meer en meer in aller geest doordringen; en dat niet alleen alle ware Katholieken, maar ook zij, die Italië met eene oprechte liefde beminnen, openlijk meegaan met Onze bedoelingen en ze ondersteunen.—In allen gevalle door de verzoening met het Pausschap te begunstigen en door er de fundamenteele voorwaarden van aan te toonen, gevoelen Wij, dat Wij voldaan hebben aan een Onzer plichten voor God en de menschen, welke de gebeurtenissen ook mogen zijn, die volgen zullen.

Wat u betreft, Wij zijn er zeker van, dat gij altijd al uwe verstandige werkzaamheid zult willen aanwenden ter uitvoering der plannen, die Wij in dezen brief hebben blootgelegd. En opdat uw arbeid geschiede ten grooten voordeele der Kerk en ter eere van den H. Stoel, smeeken Wij over u de volheid des lichts en den bijstand des Hemels af. Als onderpand hiervan en ten getuigenis van eene geheel bijzondere genegenheid, geven Wij u van harte den apostolischen zegen.

LEO XIII, Paus.

Uit het Vaticaan, 15 Juni 1887.

STAND DER MAAN.

V. M. 1 October 11 u. 11 min. P. M.

Opkomst der Zon:
30 September 6 u. 0 min.

Ondergang der Zon:
30 September 6 u. 0 min.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

HET COMITÉ.

ter viering van het vijftigjarig Priester-jubileum van

Z. H. PAUS LEO XIII

herinnert allen, die onlangs een schrijven ontvangen hebben, waarin zij verzocht werden de adressen van gelukwenschen en van toewijding in te zenden, om bij gelegenheid van het gouden priesterfeest Z. H. te worden aangeboden, dat die verzending uit Curaçao op het einde van de maand October a. s. zal geschieden.

De bedoelde adressen worden ingewacht bij een der ondergeteekenden.

Curaçao 23 September 1887.

Namens het Comité,
P. f. W. G. WILLEMS.
President.
JAMES CORSEN.
Secretaris.

— Op Woensdag den 14n. dezer was het de parochie van Westpunt aan te zien dat er iets bijzonders moest geschieden. Reeds vroeg in den morgen wapperde de Nederlandsche vlag op het schoolgebouw. Het was de dag dat er 28 paren aldaar het burgerlijk huwelijk kwamen sluiten. Bijtijds waren allen, eenvoudig gekleed, ter bestemde plaats aanwezig. Na afloop der plechtigheid keerden zij verheugd en met dankbare harten huiswaarts. Door deze huwelijken werden 163 kinderen burgerlijk geëcht.

Opnieuw moeten wij hier een woord van lof spreken over den plaatselijken Districtmeester, den WelEd. Heer J. P. Eskildsen, die door zijne hulpvaardigheid zoo welwillend de arme bevolking bijstaat en hare billijke wenschen inwilligt, waar en wanneer het eenigszins mogelijk is.

— Zondagavond jl. waren verscheidene Curaçaonaars in spanning, in vreeze zelfs, over het vreemde, geheel buitengewone natuurverschijnsel, zooals men het noemde, dat zich ver in zee, ten zuidoosten van ons eiland vertoonde. Wij hebben den vuurgloed van het begin tot nagenoeg het einde geobserveerd en meenen gerust te kunnen verklaren, dat wij hier volstrekt met geen natuurverschijnsel te doen hebben gehad, maar met een vreeselijken brand. Of wel — wij weten geen andere veronderstelling te maken — ofwel een schip in zee tusschen ons eiland en de kust moet er verbrand zijn, ofwel een groote brand, mogelijk een boschbrand kan er aan de kust gewoed hebben.

Zoo het waar is, wat sommigen beweren, dat er plaatsverandering in den vuurgloed was waar te nemen, wijst dit wel op het feit dat er een schip verbrand moet zijn, dat natuurlijk door wind en stroom eenigszins naar het Westen zal afgedreven zijn.

In beide veronderstellingen zullen wij wel spoedig tot eenige zekerheid komen en eenige nadere bijzonderheden van de ramp vernemen. * Wij hebben heden vernomen, dat 't niets anders dan een boschbrand geweest is.

— Het schijnt, dat 't er tegenwoordig in onze buitendistricten maar zonder angst of vrees op los gaat. Nu moeten in het 2e district de vechtersbazen weer geducht hebben huis gehouden. Verleden Zondag heeft in de Savane St. Francisco, dicht bij de parochiekerk *St. Rosa* gelegen, eene kloppartij plaats gehad, die tot in den morgenstond voortduurde. Dit was het gevolg weer van een nachtelijken dans die daar in een zeer slecht befaamd huis gehouden is, naar men zegt, meerendeels door „Dames en Heeren" uit de stad. Tegen den middag geraakte men slaags op den grooten weg naar de stad. De hoofden moeten daar eerst verhit zijn geweest in een rumslijterij zonder patent.

Des avonds eindelijk zou dat voorspel in een bloedig drama eindigen. Op de plantage *Brakkeput abau* werd er toen een moordaanslag gepleegd, waarvan het slachtoffer, — thans ter verpleging opgenomen in het Gasthuis — nog niet buiten alle gevaar. Dronkenschap en spel worden hierbij als aanleidende oorzaak beschouwd. De gewonde, die een diepen steek in de zijde met een soort van harpoen ontving, schijnt den dader eerst woedend te hebben gemaakt, zoodat er zeker voor den schuldige verzachtende omstandigheden zullen bestaan. Maar, zullen die omstandigheden zooveel beteekenen, dat de dader daarom vrij van alle straf zal worden verklaard?

— Wij hebben dezer dagen eene *Historische, Geografische en Politische*, in elk opzicht eene zeer interressante beschrijving van de republiek Columbia ontvangen. Wij bedanken den WEG. Heer Consul van Columbia voor die heusche attentie.

NEDERLAND.

— Naar luidt uit een particulieren brief werd er weêr onder dagteekening van den 11n dezer, nu uit Brussel, het volgende niet alleen sensatie-

---

het jaar 1867 niet minder dan 37 duizend armen.

Men behoeft niet eens zich buiten het vaderland te begeven om die overtuiging op te doen. In de gemeenten onzer zuidelijke provinciën, waar de zonen van Franciscus hunne armoedige cellen rustig mogen bewonen, kan men telken dage omstreeks het middaguur eene aanzienlijke schaar van schamel gekleede vrouwen en kinderen hunne schreden zien richten naar den ingang der kloosters, waar de leekebroeder met opgeruimd gelaat en onder vriendelijke bewoordingen de schotels en ketels vult der vergaderde armen tot een honderdtal aangegroeid. Ziedaar de zegen, die voortvloeit uit het volbrengen van het woord des Heilands: „Indien gij volmaakt wilt zijn, verkoop alles wat gij bezit en geef het den arme."

Inderdaad, de kloostergoederen,

renwacht, een gymnasium en velerlei museums van wetenschap en kunst.

die volgens sommige oververlichte economisten renteloos liggen en geen waarde hebben voor de samenleving, waren steeds een waarborg voor het kapitaal: want geen arme dacht er aan een begeerigen blik te vestigen of veel minder de handen uit te steken naar het goed der rijken. Thans integendeel—bij de verstandigste kansberekening en de meest toegelichte regelen der staathuishoudkunde onder het thema: eigen hulp, vrije concurrentie enz.—lijdt het kapitaal gevaar en niemand kan het sociale vraagstuk oplossen. Waar ligt de fout? De christelijke zedeleer tracht den arme met zijnen behoeftigen staat te verzoenen, de moderne philanthropie wil de armoede van het aardrijk verbannen. Het eerste is in den loop der tijden gelukkig geslaagd, het laatste een hersenschim gebleken, die, gelijk de *fata morgana* der woestijn, hoe langer hoe meer terugwijkt, naarmate de uitgeputte reiziger die tracht te bereiken, om ten slotte in volkomen teleurstelling te eindigen. De kloosterlingen verwijzen den hulpbehoevende niet naar gewaagde speculatiën en doen hem het hoofd niet duizelen van de begoocheling der emigratie, maar bevorderen den landbouw, brengen ambachtswezen in hoogen bloei en vestigen onder de menschen het onderling vertrouwen. Zij geven het voorbeeld van arbeidzaamheid en leeren de vermoeienis geduldig dragen; door woord en daad kweeken zij bij den arbeidsman de overtuiging aan, dat men onder zwoegen en kommer, het onvermijdelijk lot van ieder Adamskind, gelukkig kan zijn.

Er is nog eene andere ondersteuning, die de behoeftigen van de geestelijke Orden ondervinden, veel voortreffelijker dan de stoffelijke, namelijk de zedelijke hulp. De kloosterlingen, wij stipten het reeds aan, weten den arme met zijne armoede te verzoenen. Is men eenmaal zoo ver gekomen, dan wonen tevredenheid en geluk in het hart des behoeftigen; want hetgeen bemind wordt, heeft geen prikkels voor smart.

Niet zelden zien de armen dat veelvermogende medemenschen rijkdom en goederen verlaten, vrijwillig de armoede omhelzen en in het kleed der armoede gehuld, het brood der armen eten. God riep in de 12de eeuw den edelmoedigen Franciscus van Assisië op, om met een talrijke schaar van geestelijke zonen en dochteren, zijne volgelingen, in de toenmalige maatschappij van weelde en hebzucht eene gelukkige reactie te bewerken door strenge beoefening der evangelische armoede. Dat zegenrijk voorbeeld mist ook thans zijne uitwerking niet; in die Orde ziet het volk de armoede geëerd, van hare leden leert het die gewillig tot gezellin nemen op het doornenpad des levens.

(Wordt vervolgd.)

—o—

maar zelfs dwaze bericht aan de Amerikaansche bladen getelegrafeerd:

"De dood van den Koning van Holland wordt nu ieder oogenblik verwacht. Er heerscht groote vrees in Holland, en men dreigt de dijken te vernielen indien er eenige poging mocht worden gedaan om Holland door vreemden aanval te verminken."

— Volgens telegrafische mededeeling uit den Haag aan de Amerikaansche bladen zijn al de aftredende leden der Staten Generaal herkozen, uitgezonderd een afgevaardigde voor Utrecht, in wiens plaats men een ander gekozen heeft, die tegen de ontwerpen van grondwetsherziening gestemd is.

BUITENLAND.

ITALIË.—Het Romeinsche Comité der Vatikaansche tentoonstelling ontvangt dagelijks inzendingen uit alle deelen der wereld. De aartsbisschop van Pandichery zond eenige keurig bewerkte voorwerpen van ivoor, modellen van inlandsche industrie; uit Cochinchina kwamen dergelijke artikelen van porselein, uit Hoe-pee (China) artikelen van houtsnijkunst, curiositeiten en een zoölogische collectie in. Japan zond o. a. een pagode in miniatuur met al de details van het Japansche ritueel.

Voorts werden ontvangen van den ZeerEerw. deken van het kapittel te Albi, een rijke stola met figuren en zinnebeelden, kostelijk bestikt; van de Katholieken te Smijrna, een prachtig Turksche tapijt, waarin zeven medaillons geweven zijn, voorstellende de zeven kerken in den Apocalyps vermeld, en gerangschikt rondom het grafgesteente van den H. Policarpus, waarboven het Pauselijk wapen prijkt; uit Rijsel een album met afbeeldingen van al de academies der wereld; uit Duinkerken een scheepje van goud, met zilveren zeilen, en rustende op zilveren golven, op de voorsteven staat een borstbeeld van den H. Petrus, aan wien de eerste te Duinkerken gebouwde Christen-tempel werd gewijd; uit Granada een in Moorschen stijl uitgevoerde tafel, versierd met zilver, ivoor, marmer en edelgesteenten.

—De *Osservatore Romano* maakt officiëel melding van de benoeming van Mgr. Spolverini, gewezen pauselijk internuntius te 's-Gravenhage, tot internuntius te Rio-Janeiro en van die van Mgr. Rinaldini tot internuntius te 's-Gravenhage.

FRANKRIJK. — In zijn dol fanatisme heeft de Parijsche gemeenteraad weder een daad begaan, die hem werkelijk den naam waardig maakt van *assemblée de fous furieux*, zooals Dr. Desprès hem heeft genoemd. Op voorstel van een der radicale republikeinen, waaruit zijne meerderheid bestaat, is eene dagorde aangenomen, waarbij de administratie der gemeentelijke lagere scholen in naam der *libre-pensée* werd gesommeerd alle boeken uit die scholen te verwijderen, waarin de naam van God voorkomt. Enkele boekhandelaars, speculeerende op het grof atheïsme van den gemeenteraad, zijn die beslissing reeds vooruit geloopen; een hunner heeft zelfs reeds eene editie der fabelen van Lafontaine uitgegeven, waarin o. a. deze twee schoone verzen:

Petit poisson deviendra grand,
Pourvu que *Dieu* lui prête vie. (1)

aldus zijn mishandeld, niet alleen ten koste van het godsdienstig gevoel, maar zelfs van het gezond verstand en dichterlijke harmonie:

Pourvu que *l'on* lui prête vie. (2)

Er is dus bijna niets meer te doen om uitvoering te geven aan de dagorde van den gemeenteraad. Alle boeken zijn „gezuiverd", zooals hij het wilde; de van een greintje Christelijkheid verdachte schrijvers zijn verbannen, en nog slechts bij vergissing vindt men den naam Gods nog in sommige werken van de beruchte Voltaire en Diderot, die de Parijsche gemeenteraad volkomen zuiver waande.

(1) Kleine visschen worden groot,
Mits God ze leven laat.
(2) Mits *men* ze leven laat.

De minister van onderwijs moet hiertegen opkomen. Hij is minister en moet dus onpartijdig heeten, al vindt hij als vrijdenker, atheïst misschien, persoonlijk de beslissing der Parijsche gemeenteraadsleden goed; en als onpartijdige *moet* hij de dagorde van den raad vernietigen. Maar of hij het doen zal?

— Het *Journal des Débats* hekelt vinnig den dienst van het ministerie van Oorlog, betrekkelijk de openbaarmaking van het mobilisatieplan door den *Figaro*. Het zou wat schoons zijn dat in tijd van oorlog de eerste de beste soldaat zoo maar de plannen kon gaan overgeven aan den vijand.

— Het *Wiener Tageblatt* wil, betreffende de gedeeltelijke mobilisatie van het Fransch leger, wel erkennen, dat deze proef den wereldvrede nu juist niet bedreigt, maar het vindt, dat de Franschen zelf er weinig nut uit zullen trekken, omdat de eenheid van meening hun ontbreekt, die de volken machtig maakt en tot groote en edele nationale ondernemingen aanspoort.

"Sedert eenige jaren," voegt het Weener blad er aan toe, "heeft Frankrijk bewezen, dat het den oorlog niet wil, doch wel den vrede, en des ondanks moet gezegd worden, dat het niet zoo hard werkt voor de handhaving van den vrede, dan om zich gereed te maken voor den oorlog, hetgeen Europa op een goeden keer zal aanleiding geven tot een mobilisatie-proef, maar om zich met het oog op een werkelijken oorlog te mobiliseeren."

— De Fransche bladen verklaren allen, dat de mobilisatie-proef goed geslaagd is. Zij zeggen dat, indien Frankrijk in 1870 zoo goed voorbereid was voor den oorlog als het thans is, Duitschland zijn wedergade zou gevonden hebben.

In eene op den 13n. dezer gehouden zitting van den Ministerraad deelde de minister van Oorlog, generaal Ferron, mede, dat hij voldaan was over de manoeuvres der gemobiliseerde troepen. Bij een andere gelegenheid zeide de minister dat deze uitslag alle vrees heeft doen verdwijnen.

De heer Hérédia, minister van Openbare Werken, drukte zijne meening uit, dat het, na de voltooiing van vervoermiddelen mogelijk zal zijn om den vereischten tijd voor de mobilisatie van een legercorps op één dag te verminderen.

— Er zijn geruchten in omloop dat er veranderingen in het Fransche ministerie zullen komen. De heer Rouvier, die met moeielijkheden in den financieelen toestand te kampen heeft, moet voornemens zijn om de portefeuille neer te leggen.

De inkomsten nemen af, en het deficit beloopt dit jaar 33 millioen francs.

— Tot den 14n. dezer bevond zich generaal Guzman Blanco te Parijs, en zou binnenkort naar Londen vertrekken om verscheidene dringende zaken betreffende Venezuela te vereffenen.

DUITSCHLAND.—Terwijl het Bulgaarsche vraagstuk Europa bezig houdt, wordt in de politieke kringen opnieuw de aandacht opgewekt door eene mogelijke botsing tusschen Denemarken en Duitschland. De Deensche plannen tot versterking doen de Weener drukpers zeggen: "De plannen der Deenen om zich gereed te maken, Duitschland aan de zijde van Frankrijk en Rusland te bestrijden, verergeren den toestand in Europa."

— De Berlijnsche *Post* zegt, dat indien het waar is, zooals men meldt, dat de Duitsche Oost Afrikaansche Maatschappij door middel van een verdrag met den Sultan van Zanzibar een uitgestrekt grondgebied ten Zuiden van Mombasa verkregen heeft, Duitschland nu de lang gewenschte strook bezit, die volstrekt noodzakelijk is voor de binnenlandsche uitbreiding van het land.

— Een Duitsch semi-officiëel blad beweert, dat, ofschoon de Duitsche politiek in de Bulgaarsche quaestie overeenkomt met die van Rusland, Duitschland geen gunsten van den Czaar zoekt noch noodig heeft.

— Men meldt, dat Prins Bismarck niet als bemiddelaar zal optreden in de Bulgaarsche zaken, tenzij hij door de Mogendheden geroepen wordt.

BULGARIJE.—Uit Weenen wordt gemeld, dat Prins Ferdinand in een onderhandeling met de legerbevelhebbers gezegd heeft, zich liever aan het hoofd zijner troepen te zullen laten dooden, dan een vijandelijk leger Bulgarije te zien bezetten.

— De *Paris* maakt de volgende depêche uit Weenen bekend:

„Prinses Clementine van Saksen-Coburg, haren zoon de zedelijke bescherming des Pausen en der Katholieke Mogendheden willende verzekeren heeft zich uit naam van Prins Ferdinand verbonden de Jesuïeten-missionarissen in Bulgarije krachtdadig te beschermen. Alvorens Weenen te verlaten, heeft Prins Ferdinand den nuntius zijn woord gegeven, dat hij de vereeniging van de Bulgaarsche Kerk met het Katholicisme zou begunstigen.

„Het is uit deze beschouwing, dat men te Weenen het verzet verklaart, dat de Bulgaarsche schismatieke geestelijkheid overal tegen den prins toont."

— Het bericht, als zou Turkije in de Russische tusschenkomst in Bulgarije toegestemd hebben, wordt officiëel tegengesproken.

— Te Sofia vereenigden zich op den 13n dezer 800 personen van de nationale partij.

Na de zitting werd er eene processie gevormd, die allengs tot 2000 personen opklom. Zij begaven zich naar het paleis, waar zij Prins Ferdinand toejuichten. Naderhand gingen zij naar de woning van den heer Karaveloff en wierpen steenen tegen de vensters. De politie was niet bij machte om de opschudding te bedwingen. Daarna ging de volkshoop naar de bureaux van de oppositie bladen en verbrijzelde de vensters onder de kreet van: „Weg met de verraders!" Van daar keerden de manifestanten naar het paleis terug, waar Prins Ferdinand zich op een balkon vertoonde.

De besluiten der vereeniging werden hem voorgelezen, en in antwoord daarop zeide de prins: „Bemint me. Wees goede patriotten. Lang leve Bulgarije!"

Toen ging de menigte uiteen onder het zingen van het nationale volkslied.

RUSLAND. — Uit St. Petersburg wordt semi-officiëel gemeld dat de regeering zich gerechtigd zal beschouwen om, de vernietiging van het Berlijner tractaat af te kondigen, in geval de tegenwoordige onderhandelingen met betrekking tot Bulgarije mislukken.

De *Novoe Vremya* van St. Petersburg zegt:

„De achterhoudendheid door Engeland betoond betreffende Bulgarije wordt hier toegeschreven aan de meening, dat Duitsche bemiddeling in Bulgarije voldoende zal zijn om aanleiding te geven tot eene voor Rusland, zonder Britschen bijstand, onaangename verandering."

ENGELAND. — Dat belooft nu eerst interessant te worden! Zekere Engelsche geleerde, met name Burke, is bezig met het samenstellen van den stamboom der familie Darwin ten behoeve van Dr. Haward's *Miscellanea Geneologica et Heraldica*. Reeds zijn hem door verschillende familieleden een menigte gewichtige documenten verschaft, die hem, naar uit Londen geschreven wordt, in staat zullen stellen de geslachtslijst zoo volledig mogelijk te maken. Wij mogen dus verwachten dat ze tot den allereersten stamvader van het geslacht Darwin — ongetwijfeld een buitengewoon voor ontwikkeling vatbaren aap — zal opklimmen en wij al de gelijdelijke overgangen vernemen zullen, langs welke zich uit dit merkwaardig *ur-wezen* de groote natuurvorscher ontwikkeld heeft.

De geslachtslijst zal opgeluisterd zijn met facsimile's handteekeningen o. a. van sir Francis Darwin, Dr. Erasmus Darwin, Charles Darwin, Josiah Wedgwood en vele anderen. Het is te hopen dat daaronder vooral de handteekening van den vierhandigen stamvader niet ontbreken moge.

—In antwoord op een adres van gelukwensching, hem aangeboden door de bevolking van Tipperary, zeide Mgr. Persico, Pauselijk gezant in Ierland, volgens eene correspondentie aan de *World* van N. York: "De Paus bemint Ierland; hij kent het lijden van de Ieren en heeft de hoogste achting voor dit volk. Hij heeft mij gezonden om U te spreken van zijne liefde en zijne simpathie en U te zeggen, dat hij niet nalaten zal ook voor het wezenlijk welzijn van Ierland te arbeiden. Wanneer hij zijne stem opheft luisteren de machtigen der aarde eerbiedig naar hem, want hij laat zijne stem nimmer hooren dan in waarheid en billijkheid. Hij zal alles doen wat in zijn macht is voor de toekomstige voorspoed van Ierland."

NOTICIA.

"Catolicanan ta inculca sumision den coerazon di hende."

Den discusionnan koe tabatin dia 8 di luna pasar den Eerste Kamer di Hoelanda, riba asunto di school, senjor Pynappel a papia e palabra importantenan-ai.

Catolicanan ta inculca sumision, conformidad den coerazon di hende.— Ta sigur; esai Iglesia Catolica ta haci; esai el a haci durante 19 siglo, i sin esai, sin su predicacion continuo companjar coe su ehemplo di sumision den sufrimentoe, di conformidad den desgracia i pobreza, mundoe lo tabata pegar na candela mil be caba, manera ¡ay! a sosode caba den un ó otro parti di mundoe, ora pueblo,—bao di jugo di sufrimentoe, instigar pa modernonan,—no ta scucha mas na boz di Iglesia.

¿Ki poder di mundoe ta para na asina un altura, koe lo é por scirbi den constitucion di humanidad como articulo promé: "*Lo bo ta pober, lo bo sufri!*",—i sinembargo e articulo-ai di lei ta existi i é ta worde aplicar i sostener na toer lugá, na oenda tin hende, tantoe den mondi di Indjan i otro salvahenan como den ciudadnan di mas grandi civilizacion. "*Lo bo ta pober, lo bo sufri*", bao di un ó otro forma; un poco mas ó un poco ménos e ley-ai ta primi riba toer hende, ricoe i pober, den enfermedad, desgracia i morto, den desenganjo i ingratitud, den disgustoe pa causa di jioe ó otro familia, den perdementoe di un persona stimar koe morto a toema, den adversidad den negosji, den insulto i calumnia, den privacion, pobreza i miseria, den desgracia en fin di ki tempoe koe ta i di ki estado koe ta. *Lex dura, sed lex!* Lei pisar, sí! ma koe hustamente pa su generalidad, pa su continuo i inevitable aplicacion ta proba koe no ta hende a poné, ma koe ta un poder di Ariba a poné riba humanidad; aifó ta sali di mes e consecuencia, koe solamente di Ariba nos por haja motiboenan pa somete nos n'e lei-ai coe pasensji i coe conformidad.

Nos lo tin di bai mucho aleuw pa moestra, koe pa e misterio-aki di sufrimentoe *generaal* di humanidad i pa e misterio no ménos grandi di sufri *coe pasensji* i *contentoe*, hende no por haja otro explicacion sino den dogma Cristian di picar original i di Redencion.

Catolicanan ta inculca sumision, conformidad den coerazon di hende. ¡Efecto saludable di gracianan di bautismo den Cristoe!—un efecto koe nos ta mira i fula no solamente cerca cada hende na particular, ma hasta, ¡oh, milagro! hasta den henter sociedad humana, koe, den toer lo ke é tin bon ainda, ta moestra nos su origen Cristian i ta trece na nos bista bendicionnan di Cristianismo di promé siglonan.

¿Nos no ta mira toer dia, koe muchoe hende ta mihó koe nan principionan, i koe muchoe hende no-Cristian, apesar di errornan di nan spiritu, a keda ainda Cristian den nan sintimentoenan, tantoe pa for-

za di tradicion cuma pa influencia di lo ke ta pasa rondó di nan?

Solamente idea Cristian ta haci nos sinti i comprendé e berdadero i profundo impresionnan, en cuanto na dignidad i honor di hende, en cuanto n'e sintimentonan di mas noble di nos corazon, en cuanto na su emocionnan di mas dushi i su sufrimentonan di mas cruel. Caminda idea Cristian no ta papia, hende su alma no ta conmové. Den tur con alma Cristian pio necesidad di verdad; esaki ta su placer i su tesoro. Consideráe for di e altura-ai, conformidad den sufrimento ta [illegible] di mas [illegible] i segun nos opinion único expresion propio di dolor. Hende [illegible] pa lo ke ta bon di [illegible] no ta [illegible] un golpi di lo ke ta [illegible] tur con. [illegible] desesperacion [illegible] ta mustra koe [illegible] su alma [illegible] é ta haja [illegible] desesperacion [illegible] anto [illegible] no ta desesperar [illegible]. Nos lo considera [illegible] koe nos mira ta lamenta [illegible] koe e kier ta a [illegible] for di su herinan. Sufrimentoe ta suerte di tur [illegible]. Hende koe ta sufri i [illegible] Dios [illegible] riba su corazon ta [illegible] i é ta mira claridad di e misterio di misericordia. [illegible] pordon ta tranquilidad di su alma, ta luz, ta forza. Tur hende koe a reza [illegible] speranza [illegible] su carrera di bida. Asina [illegible] di Dios [illegible] desesperacion ta keda un falta di hende. ¡ Lanta ariba! Dios ta [illegible] su manoe. [illegible] desesperado ta digno di compasion [illegible] e desesperacion, koe ta haci [illegible] koe ta conta un pa un di e [illegible] nan di su corona di [illegible] tur momento mira [illegible] ¡Ay! ¡Ay! esai no ta nada mas koe haci [illegible] cruz [illegible] haci mas [illegible] su sufrimentoe mas grandi.

I como asina un desesperacion no ta haci nos sinti e bondad grandi i bondia di naturaleza, é no por comunicá nos. Experiencianan di desesperacion ta exitá un otro compasion, diferente di é koe é ta presenta. E pena [illegible] corporal ta tambe enteramente otro cos for di e compasion tierna, respetable, simpático, koe sufrimentoe spiritual ta inspira, na tur momento koe e sufrimentoe-aki presenta bao di caracter imponente di sumision di conformidad. ¿E conformidad-aki ta olvido?—é ta insensibilidad?—conformidad kier nifica koe bo corazon a sucumbi bao di manoe di Dios koe a larga bo sintié?—Nada di esainan, husamente lo contrario. *Conformidad* ta un armonía valeroso i sublime di criatura débil coe disigain elevarnan di Criador *todopoderoso*; ta e *fiat* soberano, coe cual un *corazon*, kibrar pa sufrimentoe, ma na mes tempoe purificar, ta unié coe n'e disposicionnan, koe Dios a largé conoce di un manera asina clá, koe e coerazon ta imaginé, koe ja é ta mira su lágrimanan brilja caba den cieloe. E coerazon-ai ta someté voluntariamente, é ta baha cabez p'e golpi, koe ta kibré; é ta reconoce koe esai ta bon; é ta supone, koe esai ta sosode pa misericordia di Dios; i como di mes—¿di ki manera? e mes no sabí—i como di mes é ta sintié lastrar te na e heroicidad di bendiciona e manoe, koe a toké, sí! di suntji manoe di Dios coe amor. Na asina un coerazon, impotencia di morto ta revelé na bista di un tumba, pasobra morto por kita su alegría, ma no su amor. P'esai un Cristian koe ta sufri, no ta un hende riba kende manoe di Dios a baha, ma mas bien un hende, coe kende Dios a papia. Dios ta papia solamente di speranza koe no ta pasa nunca, di amor eterno. I un tata, koe a mira su jioenan muri, salú masjá bon koe é no a perde nan, koe su difuntonan no ta morto; i den speranza di bolbe mira nan un dia, é ta tende dirigir n'é tambe, e palabranan di amor sin fin, koe un dia a duna consuelo n'é mesé infeliz di Escritura Santa: "*Cur fles? et quare non comedis? Numquid non ego melior tibi sum quam decem filii?*—¿Pa kiko bo ta jora? i pa kiko bo no ta come? Mi no ta mihó pa bo koe diez jioe? —Ami, koe ta Dios, i koe mi cza lo ta bo recompensa eterna. ¿ [illegible] mas [illegible] pa bo koe algun sufrimentoe pasagero [illegible]?"

Asina Iglesia Católica ta inculca [illegible] conformidad [illegible] hende, [illegible] pueblo koe ta sufri [illegible] Iglesia no ta larga pasa [illegible] momento [illegible] pobre [illegible] Dios [illegible] Iglesia ta [illegible] [illegible]

Contra nan gusto.

[illegible] a gelnan di caridad, koe [illegible] hospitalnan [illegible] *Propagateur* [illegible] *Charpentier* ta conta [illegible] hospital di Tr[illegible] na cual ocasion Zuster Philomena tabata decorar coe cruz di legion di honor. Un cincoe cientoe persona tabata presente, den cual tabata pader, doctornan di hospital i algun oficial di ejército.

Bao di boroto di muziek i cantamentoe coronel Saint-Fargeux a bisti zuster Philomena e cruz di honor.

Despues docter Vauthier a tene un discurso, koe a merece aprobacion di henter concurrencia i den cual el a mustra mérito grandinan di e Mama di enfermonan.

Carta di Gran Maestro di Logie Italiano na viuda Depretis.

Ministro-presidente di Italia, Depretis, a muri algun dia pasá, i na su cama di agonía el a nenga asistencia consolador di Santa Iglesia. Ta masjá natural anto, koe Iglesia no tabata representar na solemnidadnan di su entierro. Courant liberalnan ta di opinion, koe Iglesia a falta coe su obligacion, ma esai ta un prueba koe Iglesia no ta desvia den su reglanan ni maske e persona na cuestion ta un di mas haltoe posicion di un nacion.

Ta fácil pa hende comprende e sensibilidad di prensa Italiano: no tin nada pa causa mas mal impresion riba pueblo di Italia, manera un entierro sin pader acerca. Cuantoe mas esai lo no sosode na deramentoe di henter un ministro-presidente. Com sabir Iglesia a trata den e asunto-aki, evitando tur apariencia di koe é kier a entremeté, nos ta deduci for di e siguiente carta importante-aki, koe Gran Maestro di Masoneria Italiano a scirbi na viuda di Depretis i koe *Osservatore Romano* a publica.

Senjora AMALIA DEPRETIS.

Stradella.

Masoneria Italiano ta [illegible] riba e [illegible] grandinan [illegible] na su excelente ruman Agostino Depretis [illegible] koe te na último momentonan di su bida a defendé i confesa principio masónicoenan [illegible] libertá, amor i lealdad.

Den nos Logienan nos lo [illegible] semper e [illegible] koe é tabatin pa institucion di Franc-Masonnan, i e actividad koe é tabata dedica na triunfo di su tendencia generoso i humanitarionan.

Na bo, senjora, su companjera fiel i stimar, Masoneria Italiano ta manifesta su sincera *condolencia* i na mes tempoe é ta pidi bo solemnemente un cos: educa bo jioe homber di tal manera, koe é sigui pasonan di su tata *den e odio santo contro e enemigoe irreconciliable di civilizacion i di patria.* Aunke en vano, e enemigo-aki, revistiendo é coe restonan di Cristoe, ta rebobla su atakenan contra e obra grandi, na cual Agostino Depretis a traha huntoe coe e partida glorioso di nos *compiradur*, nos soldá i nos mártirnan, pa koe é concluí i keda fundar den un Roma intacta i eterna.

(firmá) ADRIANO LEMMI

Gran Maestro di orden Masónica, Delegado soberano (sic), Gran-Comandor di Consejo Supremo di 33.

Imprenta de la Librería de A. BETHENCOURT É HIJOS, Curazao.